

Strategický rámec environmentálnej politiky:

Environmentálna politika patrí k najviac harmonizovaným oblastiam v rámci Európskej únie. Významná časť domácej environmentálnej legislatívy transponuje európske environmentálne právo. Čerpanie európskych finančných zdrojov si preto v mnohých prípadoch vyžaduje prijatie strategických a koncepčných materiálov vládou SR. Tieto dokumenty majú sektorovú povahu, ako napr. v oblasti vôd, biodiverzity, obehového hospodárstva, kvality ovzdušia či nízkouhlíkovej transformácie. Je potrebné preukázať, že európske zdroje prispievajú k napĺňaniu spoločných zámerov environmentálnej politiky a že ich využitie je riadené na strategickej úrovni.

Prebiehajúca revízia:

Nové globálne výzvy, akými sú bezpečnosť, energetika či konkurencieschopnosť, majú vplyv aj na tvorbu environmentálnej politiky. V nadväznosti na Draghiho správu sa na európskej úrovni diskutuje o znížení administratívnej záťaže, ktoré sa prejavuje aj v oblasti environmentálnych regulácií. Dlhodobá udržateľnosť zahŕňa aj hospodársky a sociálny pilier, ktoré môžu byť posilnené odbúraním nadbytočnej záťaže. Revízia strategických politík je kontinuálny proces, ktorý bude prebiehať aj v nasledujúcich rokoch, a preto ho nemožno považovať za uzavretý.

Potenciálna revízia environmentálnej politiky na úrovni EÚ ovplyvní aj tvorbu domácej politiky. To má dopady aj na tvorbu strategických dokumentov, ktoré sa môžu v strednodobom horizonte odchyliť od európskeho konsenzu. V súčasnosti tak prebieha príprava a aktualizácia strategického rámca v oblasti ochrany prírody a biodiverzity, ochrany ovzdušia, obehovej ekonomiky aj nízkouhlíkovej transformácie. Prijímanie sektorových stratégií je personálne aj časovo náročný proces, pričom sú zapojené aj jednotlivé dotknuté a zainteresované strany. Zmeny na úrovni EÚ však môžu byť prijaté až po aktualizácii zmienovaných stratégií.

Nový Viacročný finančný rámec 2028-2034 má reflektovať na zmenu globálnych trendov. Očakáva sa vyššie financovanie pre udržateľnú energetiku, konkurencieschopnosť, inovácie či bezpečnosť. Rozdelenie finančnej obálky bude taktiež potrebné premietnuť do aktualizovaných stratégií a koncepcií, avšak toto nie je možné vykonať v krátkodobom horizonte.

Návrh:

V kontexte prebiehajúcich revízií na európskej aj domácej úrovni, ako aj pokračujúcich diskusií, sa odporúča nastaviť taký postupný systém aktualizácie štátneho rámca environmentálnej politiky, ktorý vecne aj časovo zohľadní zmeny v smerovaní EÚ. Tým sa zabezpečí moderný súbor politík a opatrení, ktorý umožní reagovať na nové výzvy a zároveň efektívne čerpať európske zdroje pri plnom rešpektovaní medzinárodných záväzkov.